

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία»

Συγγραφή: ΕΛΕΝΗ ΓΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΓΟΥΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Γούλα

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Γούλα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων

Χρονολογία

Από 21-02-2014 έως 07-03-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

α) Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ΄, Θ. Μαυρόπουλος, πνευματικός άνθρωπος: Απόπειρα ορισμού και κοινωνικού προσδιορισμού του, σελ. 324-7. β) Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ, Φ. Πολίτης, Μεσσιανισμός, σελ. 250-52 γ) Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ,Ι. Ε. Μανωλεδάκης, Λαϊκότητα και λαϊκισμός, σελ. 176-77.

Επίσης: κειμενικά είδη (άρθρο, επιστολή), ανασκευή επιχειρήματος, τρόποι και μέσα πειθούς, λεξιλόγιο σχετικό.

Διαθεματικό

Όχι.

Χρονική διάρκεια

6 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: η-τάξη.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι τρεις προϋποθέσεις που έθετε το σενάριο ικανοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή: 1) για τον εκπαιδευτικό να χειρίζεται το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου, το λογισμικό παρουσίασης, την περιήγηση στο διαδίκτυο, καθώς και μια κάποια σχετική εξοικείωση με τα εικονικά περιβάλλοντα. 2) για τους μαθητές, να έχουν στοιχειώδεις γνώσεις για τη χρήση προγραμμάτων Word και PowerPoint. 3) Το σχολείο να διαθέτει σύνδεση με το διαδίκτυο και εργαστήριο πληροφορικής, σταθερό είτε φορητό.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Γούλα, Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αξιοποιώντας την κατεύθυνση που δίνει το σχολικό εγχειρίδιο – το θέμα της

πνευματικής ηγεσίας στο βιβλίο της Γ΄ Λυκείου προτείνεται ως παράδειγμα ερευνητικής εργασίας – κατά την εφαρμογή, οι μαθητές κλήθηκαν να προσδιορίσουν τον αμφιλεγόμενο, αλλά πολυχρησιμοποιούμενο στις εκθέσεις τους όρο της πνευματικής ηγεσίας. Χωρισμένοι εξαρχής σε ομάδες (των δυο ατόμων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας, των 4-5 στο εργαστήριο πληροφορικής) επεξεργάστηκαν το θέμα, αρχικά με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού στην ολομέλεια της τάξης και στη συνέχεια έχοντας την πρωτοβουλία και αναλαμβάνοντας την ευθύνη ως ομάδα απέναντι στους συμμαθητές τους. Με αφετηρία συγκεκριμένα πρόσωπα, και εργαλεία τα σχετικά άρθρα που δίνονται καθώς και την αντίληψη της πραγματικότητας, για την οποία οι μαθητές της Γ΄ Λυκείου κλήθηκαν να έχουν άποψη, επιχειρήθηκε να διαμορφώσουν σταθερή και προσωπική επιχειρηματολογία. Αυτή τη θέση στη συνέχεια την παρουσίασαν στην κρίση της τάξης τους και δοκίμασαν κατ' αυτόν τον τρόπο την ισχύ της. Παράλληλα, αφού προσδιορίστηκαν αδρομερώς οι έννοιες *λαϊκισμός* και *μεσσιανισμός* δοκίμασαν να τις ανιχνεύσουν (ή να τις αποκλείσουν) μέσα στα συγκεκριμένα παραδείγματα κειμένων και προσώπων τα οποία εξέτασαν.

Έτσι πέρα από τη διευκρίνιση και κατάκτηση τριών βασικών εννοιών, που χρησιμοποιούν συχνά στις εκθέσεις τους, οι μαθητές ασκήθηκαν επιπλέον στην κατανόηση και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, αναγνώριση των κειμενικών τύπων, ανασκευή επιχειρημάτων, στην ανάληψη ευθύνης για τις απόψεις τους και στην αξιοποίηση των κατάλληλων πηγών από το διαδίκτυο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι δεδομένες ιδιαιτερότητες της Γ΄ τάξης – κατάκτηση της θεωρητικής γνώσης που απαιτείται στις εξετάσεις, εξάσκηση στη θεωρία και στα κειμενικά είδη που ορίζει το Π.Σ., καθώς και η αγωνία των μαθητών να μη σπαταληθεί πολύτιμος χρόνος – οδήγησαν το συγκεκριμένο σενάριο σε περιορισμένη και συγκεκριμένη στόχευση.

Ως προς το περιεχόμενο επιδιώχθηκε: α) Να εξοικειωθούν οι μαθητές με το περιεχόμενο εννοιών και προβληματισμών που περιέχονται στην ύλη τους· β) να συστηματοποιήσουν τις γνώσεις τους γύρω από συγκεκριμένα κειμενικά είδη και τα χαρακτηριστικά τους (επιστολή, άρθρο, δοκίμιο, ομιλία)· γ) να βελτιώσουν την οργάνωση και την έκφραση του γραπτού τους λόγου· δ) να εξασκηθούν στην κατανόηση κειμένων, στην πύκνωση και ανάπτυξη προβληματισμών.

Ωστόσο, μεθοδολογικά, στην παρούσα εφαρμογή περιορίστηκε η άμεση διδασκαλία – ο ρόλος του διδάσκοντα παρέμεινε βοηθητικός, διευκολυντικός – και ωθήθηκαν οι μαθητές να ανακαλύψουν τη γνώση και να οικοδομήσουν καινούρια πάνω στα ήδη κατακτημένα (κοινωνικός κονστροκτουβισμός) (Παυλίδου 2013α). Στο πλαίσιο αυτό ενθαρρύνθηκε η συνεργατική μάθηση, ενώ με τον τρόπο αυτό επιδιώχθηκε εμβάθυνση στις έννοιες (περιεχόμενο) και αύξηση της αυτοπεποίθησης για τη χρήση και αξιοποίηση της γνώσης.

Ως προς την οργάνωση της γνώσης που επιχείρησε η εφαρμογή να μεταδώσει, αυτή δομήθηκε με τη θέση και επίλυση του προβλήματος της πνευματικής ηγεσίας (διερευνητική ανακαλυπτική μάθηση), με προοπτική στο τέλος της επεξεργασίας οι μαθητές να είναι σε θέση να διατυπώσουν τεκμηριωμένες απόψεις γύρω από το θέμα, όπως κι αν τεθεί, χρησιμοποιώντας συνειδητά τους όρους και προσδίδοντάς τους ουσιαστικό περιεχόμενο. Η αναπλαισίωση κατά τον ρόμβο της γλωσσικής εκπαίδευσης (Κουτσογιάννης 2012) αξιολογήθηκε με σχετικό κριτήριο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Η αναζήτηση προσδιορισμού του όρου *πνευματική ηγεσία* που αποτελεί τον κορμό γύρω από τον οποίο οργανώνεται το σενάριο, εξετάστηκε κατά την εφαρμογή τόσο ιστορικά, αλλά κυρίως στη σύγχρονη πραγματικότητα. Οι μαθητές, ακολουθώντας τη δομή του σεναρίου, ήρθαν σε άμεση επαφή με τις

πηγές πληροφόρησης, επεξεργάστηκαν ατομικά και ομαδικά ποικίλα κείμενα και αναζήτησαν τη γνώση άμεσα χωρίς διαμεσολάβηση.

- Εξετάζοντας προσωπικότητες που ξεχωρίζουν, ερευνώντας και σχολιάζοντας αξίες, πεποιθήσεις και στάσεις ζωής, καταρχήν γνώρισαν γεγονότα που κάποιος ως τώρα αγνοούσαν, έτσι ώστε να σχηματίσουν καλύτερη αντίληψη της πραγματικότητας αλλά και να ενισχύσουν το ιδεολογικό τους οπλοστάσιο. Γιατί βέβαια πράξεις ελεύθερες, γενναίες που σκοπεύουν στο κοινό καλό μπορούν να χρησιμεύσουν πάντα ως πρότυπα – επιθυμητά πρότυπα – για τους εφήβους που συχνά μένουν με αόριστες εντυπώσεις και επιπόλαιες θεωρήσεις παπαγαλίζοντας τυφλοσούρτηδες για τις εξετάσεις.
- Με την εφαρμογή επιχειρήθηκε μια πιο άμεση γνωριμία με τα συγκεκριμένα πρόσωπα που κάποια ιστορική στιγμή θεωρήθηκαν πνευματική ηγεσία. Εξετάζοντας τη συμπεριφορά τους στα συμφραζόμενα της εποχής, επιχειρώντας να κρίνουν και να αποτιμήσουν τις πράξεις τους με τη βοήθεια εργαλείων όπως οι ποικίλες πληροφορίες που προσφέρονται στο διαδίκτυο και η αποκωδικοποίηση των πληροφοριών αυτών, επιχειρήθηκε οι μαθητές να βοηθηθούν, για να σταθεροποιήσουν την εικόνα τους για τον κόσμο και να διαμορφώσουν σιγά-σιγά τις δικές τους απόψεις τις οποίες θα εφαρμόσουν ως στάσεις πλέον ζωής.

[http://diki.org/Portals/0/Sinedria_seminaria/Kritikos%20Grammatismos/Yliko/1.%20Hadjisavvides_kritikos_grammatismos.pdf (4/9/13) (Παιδαγωγική του κριτικού Γραμματισμού)]

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Καταρχήν με την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου ήρθαν οι μαθητές σε επαφή με ποικίλα κείμενα τα οποία κλήθηκαν να κατανοήσουν και να αποκωδικοποιήσουν. Τόσο ατομικά όσο και ομαδικά επεξεργάστηκαν στην τάξη και το εργαστήριο, στο χαρτί και στην οθόνη του υπολογιστή μορφές

κειμένων για να αντλήσουν πληροφορίες και να απαντήσουν στις ερωτήσεις που τέθηκαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος (κατανόηση κειμένου).

- Επίσης, διατύπωσαν ιδέες, απόψεις και επιχειρήματα χρησιμοποιώντας κειμενικά είδη στον γραπτό και προφορικό λόγο και καλλιέργησαν έτσι τις εκφραστικές τους δεξιότητες, ενώ ασκήθηκαν να βελτιώσουν την επικοινωνιακή τους δυναμική (έκφραση-διατύπωση απόψεων γραπτά και προφορικά).
- Πιο συγκεκριμένα, με την εφαρμογή έγινε προσπάθεια να αντιμετωπιστούν τα κείμενα ως φορείς νοήματος που συγκροτείται – πέρα από το περιεχόμενο – από το ύφος και τη δομή τους και να συσχετιστούν με την εποχή και τα πρόσωπα. Έτσι επεξεργαζόμενοι οι μαθητές σύγχρονες συνεντεύξεις, σχόλια αναρτημένα στο διαδίκτυο καθώς και συνέπειες συγκεκριμένων πράξεων, έτσι όπως αυτές ανιχνεύονται στα κείμενα, επιχειρήθηκε να υποψιαστούν λανθάνοντα νοήματα που δρουν και επηρεάζουν την κοινή γνώμη και τους ίδιους αυτούς (κριτική προσέγγιση) (Παυλίδου 2013β).
- Τέλος, δημιουργώντας οι ίδιοι οι μαθητές κείμενα που κυρίως εξέφραζαν προσωπικές απόψεις των ιδίων ή της ομάδας τους, έτσι όπως αυτές διαμορφώθηκαν από την μελέτη και παρατήρηση δοσμένων περιστατικών, επιχειρήθηκε να καλλιεργήσουν την αυθόρμητη, ατομική και απλή έκφραση, αποφεύγοντας την αναπαραγωγή προκατασκευασμένης/ τυποποιημένης γλωσσικής επιλογής.

Γραμματισμοί

- Ο γλωσσικός γραμματισμός επιχειρήθηκε να καλλιεργηθεί μέσω της γλωσσικής επεξεργασίας των κειμένων (υφολογική, λεξιλογική, μορφοσυντακτική).
- Ο ψηφιακός γραμματισμός μέσω της επεξεργασίας ψηφιακών κειμένων και την δημιουργία λογισμικού παρουσίασης. Η χρήση εικονικού χώρου

(socratic), που προβλέπει το σενάριο, δεν επιχειρήθηκε, καθώς η τάξη έδειξε εξαρχής απροθυμία σε τέτοιου είδους εφαρμογές.

- Ο κριτικός γραμματισμός καλλιεργήθηκε με την προσπάθεια αποκωδικοποίησης των ποικίλων κειμένων με την επεξεργασία των οποίων επιχειρήθηκε να απαντηθεί το πρόβλημα που τέθηκε εξαρχής και αφορά στην *πνευματική ηγεσία*.
- Επίσης με τη συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη, που η εφαρμογή του σεναρίου προσπάθησε να προωθήσει, επιχειρήθηκε – όχι χωρίς μεγάλη επιτυχία – η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων και πολιτισμικών σταθερών (βοήθεια, συμπαράσταση, ενίσχυση προς τον άλλον).

Διδακτικές πρακτικές

Όσον αφορά στην οργάνωση της τάξης στο 1^ο και 3^ο δίωρο οργανώθηκε μετωπικά και οι μαθητές εργάστηκαν είτε σε ομάδες των δυο ατόμων είτε ατομικά. Αυτή η επιλογή κρίθηκε πιο κατάλληλη, καθώς η τελική εξέταση των μαθητών είναι ατομική και οι ίδιοι προτιμούν να γράφουν μόνοι τους παρά σε συνεργασία. Ωστόσο, η συνεργασία με το διπλανό /η τους ήταν σε αρκετές περιπτώσεις υποβοηθητική κυρίως για τους αδύνατους ή μέτριους μαθητές, οι οποίοι μπορεί να κερδίσουν παρακολουθώντας τον συμμαθητή τους να σκέφτεται, να επιλέγει, να απορρίπτει, να γράφει στο τέλος έτσι και όχι αλλιώς [http://users.sch.gr/tsakarak/Yliko_BI...] (4/9/13).

Η αλληλοδιόρθωση των γραπτών που προβλέπει το σενάριο δεν εφαρμόστηκε, καθώς δεν υπήρχε ο απαραίτητος χρόνος αλλά ούτε και η διάθεση των μαθητών.

Η διευρυμένη ομαδοσυνεργατική εφαρμόστηκε περιορισμένα και μόνο στο εργαστήριο πληροφορικής – κυρίως λόγω έλλειψης υπολογιστών – και επιδιώχθηκε (με πολύ μικρή όμως επιτυχία) να αναλάβουν ο κάθε μαθητής/τρια διακριτούς ρόλους, ώστε να κερδίσουν κατά το δυνατόν περισσότερα όλοι (Παυλίδου 2013α).

Ο ρόλος του καθηγητή ήταν σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής συντονιστικός, υποβοηθητικός, διευκολυντικός. Ενθάρρυνε τους μαθητές να αναζητήσουν, να εκφράσουν, να αναθεωρήσουν, να συμπεράνουν κλπ. Έτσι, μέσα από όλη τη διαδικασία, η εφαρμογή στόχευσε (χωρίς όμως μεγάλη επιτυχία, καθώς οι μαθητές ενδιαφερόντουσαν κυρίως για φροντιστηριακό μάθημα και προς αυτή την κατεύθυνση είχαν στραμμένη την προσοχή τους) να αποκτήσουν οι μαθητές αυτοπεποίθηση, αυτενέργεια και να ασκηθούν αλληλοϋποστηρίζοντας ο ένας τον άλλον, πρακτική που στην τελευταία τάξη δεν είναι ωστόσο συνηθισμένη.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Επειδή: ο όρος *πνευματική ηγεσία* είναι πολύ συνηθισμένος κυρίως στις εκθέσεις των μαθητών της Γ΄ λυκείου· επειδή όταν γίνεται λόγος για λύσεις και προτάσεις «η συνταγή» υπαγορεύει να επιστρατεύονται «οι φορείς κοινωνικοποίησης» (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ) και οι πνευματικοί άνθρωποι· και τέλος, επειδή αυτοί οι τελευταίοι αποτελούν κάτι νεφελώδες και ακαθόριστο (πέρα από λέξεις δεν ξέρω αν αντιπροσωπεύουν κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό των μαθητών)· με τη συγκεκριμένη εφαρμογή καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε ο όρος να διασαφηνιστεί και να ζωντανέψει – ή δυνατόν. Παράλληλα, η εφαρμογή επιχείρησε να καλύψει και δυο ακόμη έννοιες που περιέχονται στην διδακτέα ύλη των εξετάσεων, τον *λαϊκισμό* και τον *μεσσιανισμό*, με τρόπο έμμεσο, ανιχνεύοντας (ή αποκλείοντάς) τις εκφάνσεις τους στα προς μελέτη κείμενα και στις σύγχρονες καθημερινές περιστάσεις.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η εφαρμογή επιχείρησε να καλύψει μέρος της διδακτέας ύλης, έτσι όπως προβλέπεται από το Α. Π. και αφορά στο περιεχόμενο των εννοιών *πνευματική ηγεσία*, *λαϊκισμός* και *μεσσιανισμός*. επίσης, άσκησε (περιορισμένα) τους μαθητές στο

κειμενικό είδος της επιστολής, στην ανάπτυξη παραγράφου, έθιξε τη θεωρία της πειθούς (τρόπους πειθούς, ανασκευή επιχειρήματος), και επιχείρησε να καλλιεργήσει δεξιότητες κατανόησης κειμένου, κατάκτησης λεξιλογίου και αναγνώριση υφολογικών χαρακτηριστικών στα κείμενα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το διαδίκτυο χρησιμοποιήθηκε για την άντληση πληροφοριών λόγω αμεσότητας, ταχύτητας, ποικιλίας κλπ. Το λογισμικό παρουσίασης εφαρμόστηκε για την σύντομη, περιεκτική και ζωντανή παρουσίαση τόσο από τη μεριά του καθηγητή όσο και από τις ομάδες των μαθητών. Τα ψηφιακά περιβάλλοντα που προτείνονται από το σενάριο δεν επιχειρήθηκε να εφαρμοστούν, καθώς πολλοί οι μαθητές, όπως είπαν, είχαν «κλειστούς» τους υπολογιστές τους.

Κείμενα

- [Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ, Θ. Μαυρόπουλος, πνευματικός άνθρωπος: Απόπειρα ορισμού και κοινωνικού προσδιορισμού του, σελ. 324-7.](#)
- [Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ, Φ. Πολίτης, Μεσσιανισμός, σελ. 250-52](#)
- [Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ,Ι. Ε. Μανωλεδάκης, Λαϊκότητα και λαϊκισμός, σελ. 176-77](#)
- Αλκίνοου Ιωαννίδη «Ελεύθεροι και κατακτημένοι» <http://www.alkinoos.gr/el/news.html>
- Επιστολή φοιτητή, δημοσιευμένη στη *lifo*, «Αντίλογος στο άρθρο του *Ελεύθεροι Κατακτημένοι*» <http://www.lifo.gr/lifoland/you-send-it/24828>
- Άρθρο του Ν. Μπακουνάκη στο *ΒΗΜΑ*, «Διανοούμενοι». <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>
- Παντελής Μπουκάλας, «Σιωπούν στ' αλήθεια οι διανοούμενοι;» <http://www.24grammata.com/?p=12885>
- Η [δήλωση του Σεφέρη, 1969](#)

- Συνέντευξη της Κικής Δημουλά: <http://maga.gr/2013/05/07/i-kiki-dimoula-aranta-apoklistika-sto-maga-gr/> .
- Επιστολή του Ν. Βαλαωρίτη στον Αντ. Σαμαρά για τη Χρυσή Αυγή. <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=515206>
- Το βίντεο όπου ο καθηγητής Τάσσιος μιλάει στον Άρη Πορτοσάλτε <https://www.youtube.com/watch?v=iN-xQRwilg8>
- Απόσπασμα από τη συνέντευξη του Σαββόπουλου <https://www.youtube.com/watch?v=do7wfp74sNU>
- [77 καλλιτέχνες τραγουδούν τον Ερωτόκριτο](#)
- Τα σχόλια του Τρίτου (για τους καλλιτέχνες) <http://www.youtube.com/watch?v=JnGeGll8ws4>
- Τα σχόλια του Τρίτου (Το πρόσωπο του τέρατος) <http://www.youtube.com/watch?v=n7jFqtRrx2A>
- Τα σχόλια του τρίτου (Η δημογεροντία του μέλλοντος) <http://www.youtube.com/watch?v=5gWasuUnwn0>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η φάση: Παρασκευή 21-2-14. Στην αίθουσα της τάξης

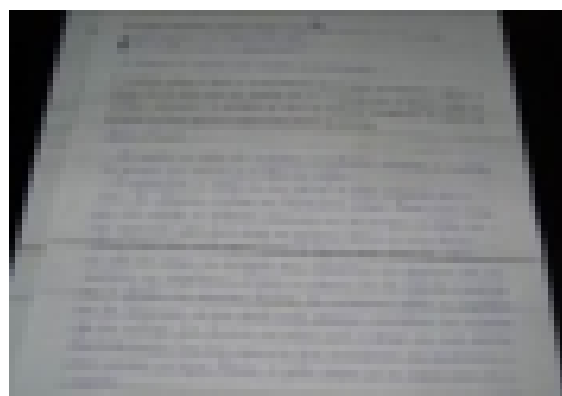
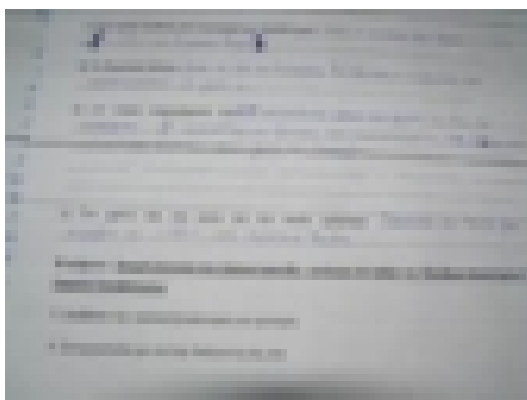
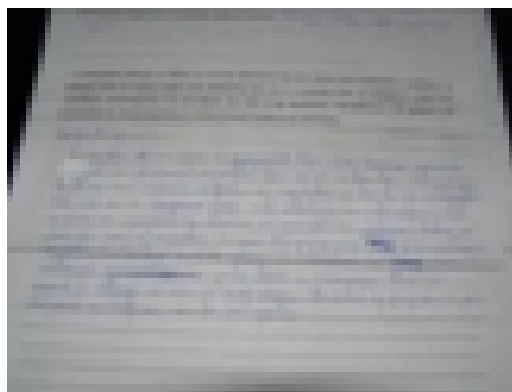
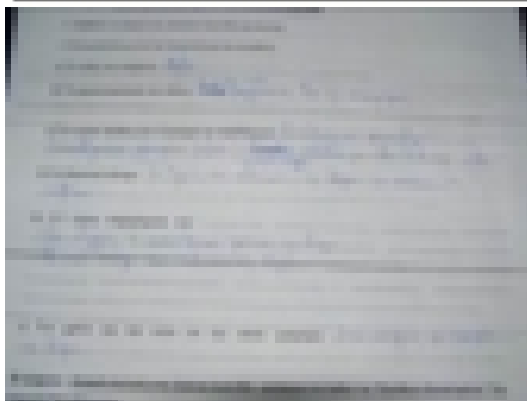
Ετοιμάσα την πρώτη διδακτική ώρα στην αίθουσα κατά τα ζητούμενα του σεναρίου τον προτζέκτορα, τον χάρτη για οθόνη και τον φορητό μου υπολογιστή. Μοίρασα τις φωτοτυπίες με τα [Φύλλα Εργασίας](#) στα θρανία και περίμενα τους μαθητές που συστηματικά καθυστερούν. (Το σχολείο μας συγκεντρώνει μαθητές από τη γύρω περιοχή που έρχονται με λεωφορεία ή με τα ΙΧ των γονιών τους, έτσι η ανοχή για το ακαδημαϊκό τέταρτο είναι κάτι σχεδόν αυτονόητο). Ωστόσο, μέχρι να έρθουν όλοι, πολλές φορές γράφουμε λέξεις στον πίνακα και αναζητούμε συνώνυμα και αντώνυμα, τα οποία σημειώνουμε στο τετράδιο. Αφήνουμε τις λέξεις στον πίνακα να τις δουν όσοι έρθουν μέχρι να κλείσει η πόρτα της αίθουσας.

Όταν πέρασε λοιπόν η περίοδος ανοχής, εξήγησα στους μαθητές ότι στο μάθημά μας θα «εφαρμόσουμε ένα σενάριο διδασκαλίας» και τους συνέστησα να εκφράσουν τις εικρινείς τους σκέψεις για αυτά που θα τους φανούν θετικά και αυτά που θα είναι αρνητικά. Ύστερα μία μαθήτρια διάβασε πολύ ωραία το κείμενο του Αλκίνοου (βλ. συνοδευτικό υλικό). Τους άρεσε πολύ και βρήκαμε τα στοιχεία που απαιτούσε το Φ. Ε. (βλ. τεκμήρια). Οι μαθητές κρατούσαν σημειώσεις. Μάλιστα ο προβληματισμός για το είδος του κειμένου (ανοιχτή επιστολή, άρθρο, δοκίμιο στοχαστικό;) ήταν γόνιμος και ενεργοποίησε την τάξη.

Τη δεύτερη ώρα διαβάσαμε την επιστολή απάντηση του φοιτητή (βλ. συνοδευτικό υλικό). Έδειξα και λίγα σχόλια, στη σελίδα της lifo (βλ. συνοδευτικό υλικό), τα οποία όμως έκρινα πως δεν προσφέρονται για επεξεργασία. Εντόπισαν εύκολα οι μαθητές τον αντίλογο, σημείωσαν και την ανασκευή των επιχειρημάτων. Διακρίνανε τις απόλυτες, όπως είπαν, θέσεις και των δυο. επίσης, σε ερώτηση αν διακρίνουν λαϊκισμό στα κείμενα που διαβάσαμε είπαν ότι ναι. Όταν όμως έδειξα τις διαφάνειες για τον όρο (βλ. συνοδευτικό υλικό), είπαν πως όχι δεν υπάρχει τίποτα μη γνήσιο σε κανένα από τα κείμενα. Στη συνέχεια τους ζήτησα, σύμφωνα με το σενάριο «να συνεργαστούν ανά δυο και να γράψουν μέρος μιας επιστολής προς τον Α. Ιωαννίδη όπου με αφορμή το άρθρο του, να σχολιάσουν την αξία ή όχι παρόμοιων παρεμβάσεων», όμως έδειξαν πολύ απρόθυμοι γι' αυτή την δραστηριότητα. Μια μαθήτρια, πολύ σοβαρή και επιμελής επισήμανε πως δεν προσφέρεται για ανάπτυξη η περίπτωση – πώς θα πει στον Αλκίνοο πώς δεν αξίζουν τέτοιες παρεμβάσεις; Άλλοι είπαν ότι θέλουν χρόνο για να σκεφτούν και να γράψουν το ύφος της επιστολής. Άλλοι ότι δεν προλαβαίνουν και όμως είχαν 20 λεπτά. Τελικά έδωσαν μόνο λίγα Φ.Ε. και οι υπόλοιποι δεσμεύτηκαν να τα φέρουν στο επόμενο μάθημα.

Επίσης αρνήθηκαν πως ο Αλκίνοος είναι πνευματικός άνθρωπος και ανέφεραν προσωπικότητες όπως ο Καζαντζάκης, ο Χατζιδάκις κ.ά.

τεκ. 1: Δύο Φύλλα Εργασίας των μαθητών με τις απαντήσεις (περισσότερα στο φάκελο συνοδευτικό υλικό).

Αξιολογώντας αυτή τη φάση, παρατηρώ πως η αξιοποίηση της ΤΠΕ ήταν περιορισμένη ως ανύπαρκτη. Μόνο τον Αλκίνοο ζήτησαν να ακούσουν κυρίως οι μαθήτριες – πράγμα στο οποίο και υποχώρησα πέντε λεπτά στο τέλος. Επίσης, το ψηφιακό περιβάλλον που προτείνει το σενάριο δεν το επιχείρησα καν, αφού, όπως έχουν πει πολλές φορές μαθητές, δε χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στο σπίτι τους και σημειώσεις που έχω δώσει κατά καιρούς δεν τις ανοίγουν καν. Ακόμη, με προβληματίσε η οργάνωση του Φύλλου Εργασίας, καθώς ίσως είναι κάπως άστοχο και δεν προσφέρεται για αυτή τη χρονική περίοδο, που οι μαθητές της Γ΄ Λυκείου δεν έχουν μυαλό παρά μόνο για «κριτήρια». Το μάθημα θα ήταν πιθανόν πιο

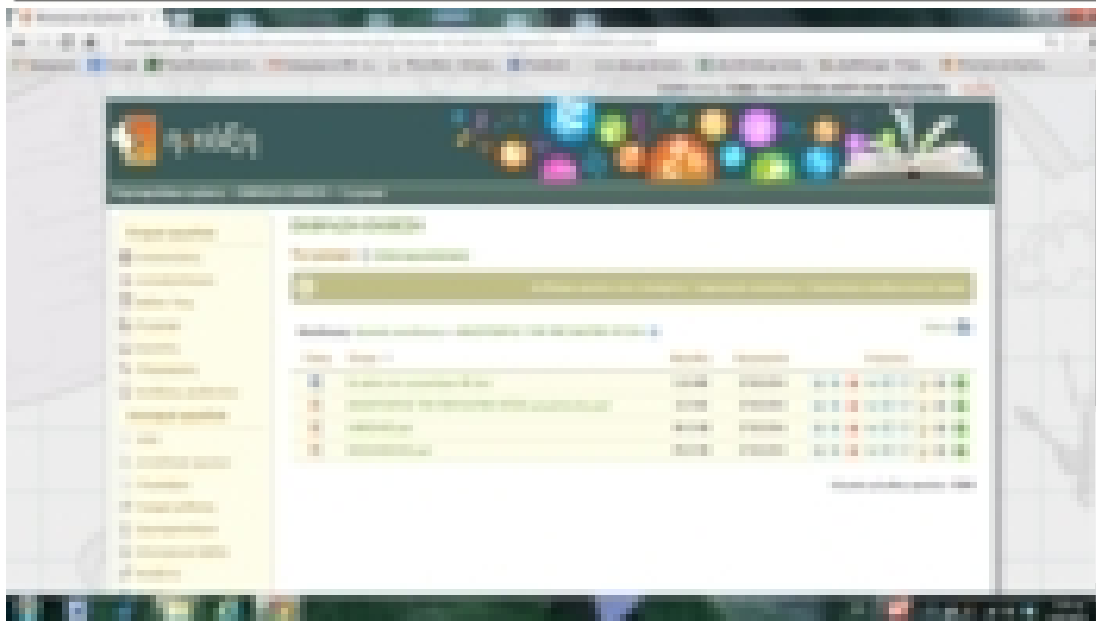

αποτελεσματικό αν, αμέσως μετά την επιστολή του φοιτητή, περνούσαμε στο θέμα πνευματικός άνθρωπος και με τη βοήθεια του βιβλίου εντοπίζαμε τα χαρακτηριστικά του. Τότε θα γινότανε χρήσιμη συζήτηση που θα προετοίμαζε το έδαφος για το επόμενο δίωρο. Μια παράγραφος της συγκεκριμένης επιστολής μπορούσε να δοθεί ως εργασία στο σπίτι.

2^η φάση: Παρασκευή 28-2-14. Στο εργαστήριο πληροφορικής

Προετοιμάζοντας αυτή τη φάση είχα περάσει σε όλους τους υπολογιστές (12) τα [φύλλα εργασίας](#) από τις προηγούμενες μέρες και είχα ειδοποιήσει τους μαθητές να έρθουν στο εργαστήριο πληροφορικής για την εφαρμογή του σεναρίου και τους συνέστησα να είναι συνεπείς. Τους κάλεσα το πρωί λοιπόν να επιλέξουν την προσωπικότητα και τις ομάδες τους. Άτυχη κίνηση, γιατί τον Σεφέρη τον άφησαν τελευταίο και τον ανέλαβαν μαθητές απρόθυμοι, που ήρθαν καθυστερημένα, με αποτέλεσμα να μην συγκεντρωθούν αρκετά στοιχεία. Επίσης, την Κική Δημουλά την πρόλαβαν δυο μαθητές που μαζί κάνουν ωραίο δίδυμο, όμως, όπως έχει αποδειχθεί, δεν είναι εύκολο να συνεργαστούν με άλλους.

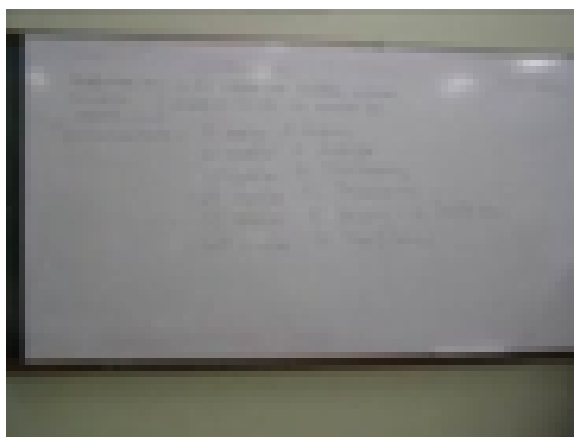
Με αυτή τη σύνθεση, ωστόσο, άρχισαν να εργάζονται οι ομάδες, χωρίς ενθουσιασμό πάντως. Παρατήρησα πως τα χαρακτηριστικά της πνευματικής ηγεσίας δεν τα είχαν υπόψη τους όπως και τις έννοιες του λαϊκισμού και του μεσσιανισμού. Τους παρέπεμνα στην η- τάξη όπου είχα αναρτήσει τα σχετικά PowerPoint (βλ. και συνοδευτικό υλικό) αλλά το σχολικό δίκτυο ήταν ιδιαίτερα αργό. Επίσης υπήρχαν πολλά προβλήματα με τη σύνδεση, κάποια βίντεο δεν έπαιζαν και γενικά καθυστερούσε η διαδικασία.

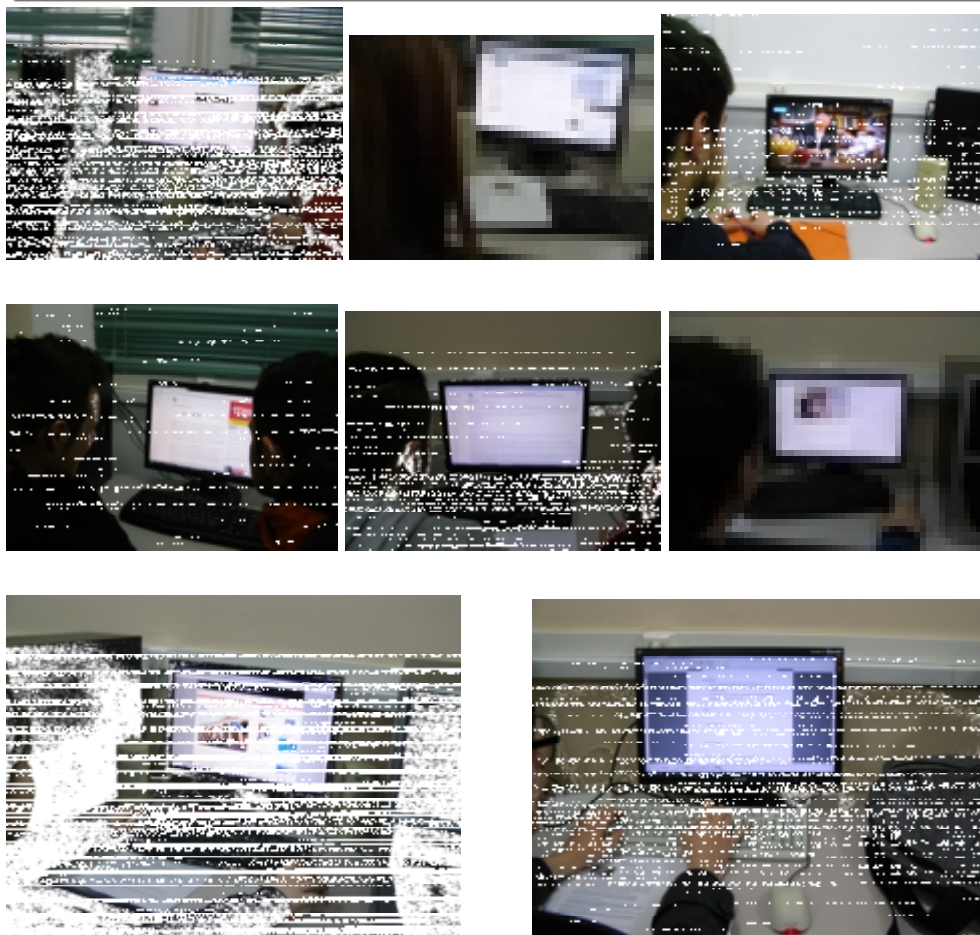
τεκ. 2: Το περιβάλλον στις η-τάξεις, όπου παραπέμπονται οι μαθητές:

<http://eclass.sch.gr/modules/document/document.php?course=EL469137&openDir=/530f941co5h8>

Πάντως όλες οι ομάδες παρέδωσαν την εργασία τους σε ψηφιακή μορφή την οποία αντέγραψα στο στικάκι μου, παρόλο που τρεις ομάδες (η ομάδα του Σεφέρη, της Δημουλά και του Μίκη Θεοδωράκη) υποσχέθηκαν να τις βελτιώσουν.

τεκ.3: Ο πίνακας με τις ομάδες και τα πρόσωπα

τεκ 4: Οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο

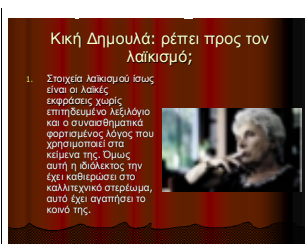
Την πέμπτη ώρα στο ίδιο τμήμα είχα Αρχαία (Θουκυδίδη), οπότε άκουσα τα σχόλιά τους. Δεν έχουν, μου είπαν, διάθεση να δουλέψουν με αυτή τη μορφή στο μάθημα της έκθεσης. Πλησιάζουν οι εξετάσεις και θέλουν να κάνουμε φροντιστηριακό μάθημα και θέματα έκθεσης στον πίνακα.

3^η φάση: 7/3/14: Παρασκευή. Στο εργαστήριο Πληροφορικής.

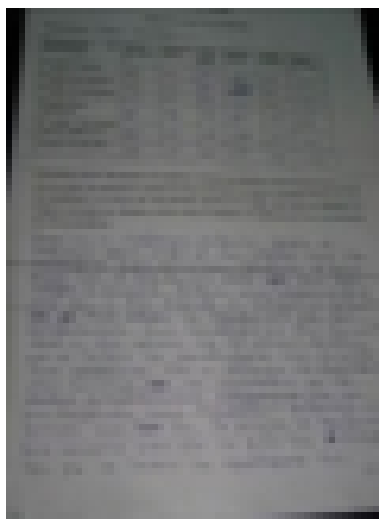
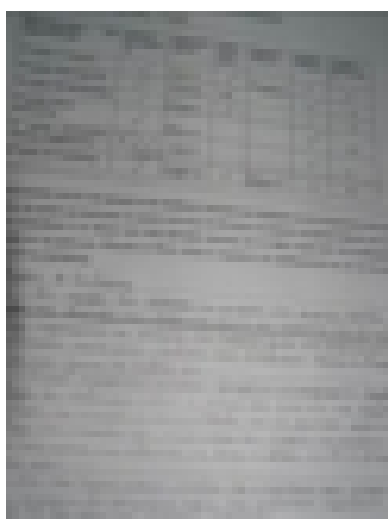
Για να αποφύγω την παρωδία παρουσίασης στην σχολική τάξη (χάρτης αντί για οθόνη προβολής, μεγάλη φωτεινότητα, κακός ήχος), ζήτησα να χρησιμοποιήσουμε και σε αυτή τη φάση την (ευτυχώς ελεύθερη) αίθουσα της πληροφορικής. Πάλι

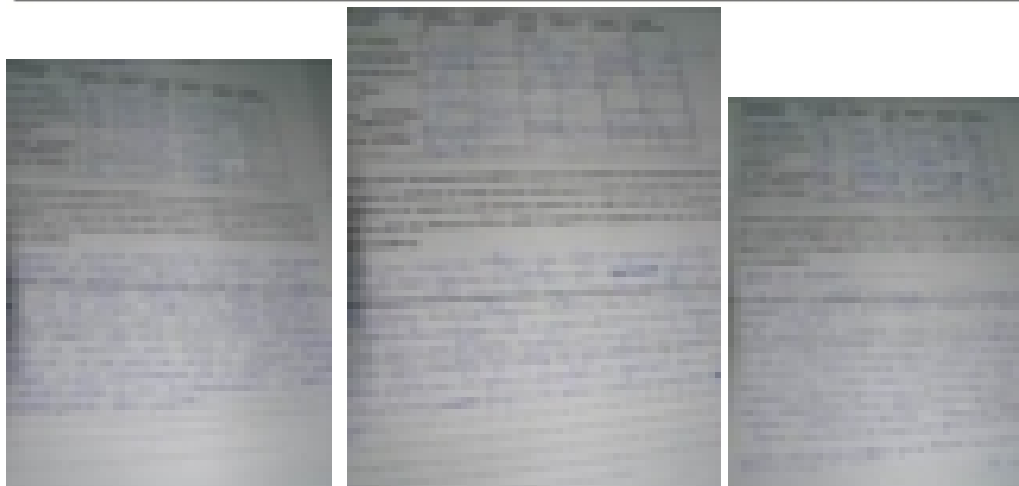

πρώτη ώρα, καθυστερημένη προσέλευση, όμως ξεκινήσαμε τις παρουσιάσεις (βλ. τεκμήρια) χωρίς να περιμένουμε πολύ. Οι ομάδες δεν είχαν βελτιώσει τις εργασίες τους – τηρώντας μια ουδέτερη στάση δεν τους υπενθύμισα στη διάρκεια της εβδομάδας αυτή τη δέσμευση – έτσι χρειάστηκε να αναλάβω πρωτοβουλία και βοηθούσα τις ομάδες να θυμηθούν, να εκφράσουν, να συμπληρώσουν, εξηγούσα. Οι παρουσιάσεις συνεχίστηκαν και την επόμενη ώρα, οπότε είχαμε σχεδόν απαρτία και οι μαθητές συμπλήρωσαν χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία το [Φύλλο Εργασίας](#), που στο μεταξύ το είχα τροποποιήσει σε ατομικό.

τεκ. 5: Στιγμιότυπα από τις εργασίες των ομάδων (βλ. φάκελος tek)

τεκ. 6: Το Φύλλο εργασίας της 3^{ης} φάσης

Αξιολογώντας την τελευταία αυτή φάση παρατηρώ πως πήγε καλύτερα από τις προηγούμενες, μάλλον επειδή προνόησα και φρόντισα να εξασφαλίσω την αίθουσα των υπολογιστών με τη μεγάλη οθόνη, όπου μπορούσαμε να δούμε τα – φτωχικά – PowerPoint των μαθητών. Επίσης, δημιουργήθηκε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση και κάποιος προβληματισμός γύρω από το αν η Δημουλά παρουσιάζει στοιχεία λαϊκισμού, αν ο Χατζιδάκις είναι ιδιαίτερα απορριπτικός και απαξιωτικός, αν ο Τάσσιος έχει κάποιο κύρος να επηρεάσει το κοινό κλπ.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1η φάση ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Το κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη και μια απάντηση. Κοινό για όλους τους μαθητές (συνεργασία σε ομάδες δυο ατόμων)

ονοματεπώνυμα μελών της ομάδας

1.

2.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Διαβάστε το κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη προσεκτικά.

2. Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/ή σας και

α) Εντοπίστε το είδος του κειμένου

β) τα χαρακτηριστικά του είδους

.....

γ) τον τρόπο πειθούς που κυριαρχεί (με παράδειγμα).....

.....

.....

δ) το θεματικό κέντρο

.....

δ) 2-3 κύρια επιχειρήματά του

.....

.....

.....

.....

ε) τον χρόνο και την αιτία για την οποία γράφτηκε.
.....
.....

3. Διαβάστε την επιστολή / απάντηση του φοιτητή

4. Συνεργαστείτε με τον /την διπλανό/η σας και

α) Εντοπίστε τα χαρακτηριστικά της επιστολής
.....
.....
.....

β) Εντοπίστε τα σημεία όπου ο φοιτητής επιχειρεί αντίλογο.
.....
.....

5. Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/η σας και γράψτε μία παράγραφο (100-120 λέξεις) μέρος μιας επιστολής προς τον Α. Ιωαννίδη όπου με αφορμή το άρθρο θα σχολιάζετε την αξία ή όχι παρόμοιων παρεμβάσεων. Να γράψετε την προσωπική σας άποψη τηρώντας το επικοινωνιακό πλαίσιο της επιστολής.

.....
.....
.....
.....
.....

2^η φάση στο εργαστήριο

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η ομάδα Η
περίπτωση του
Γιώργου Σεφέρη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) να επισημάνετε χαρακτηριστικά του διανοούμενου έτσι όπως καταγράφονται στο άρθρο του Ν Μπακουνάκη 2) να αναζητήσετε στοιχεία λαϊκισμού και μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε 3) να εξετάσετε αν ο Γ. Σεφέρης πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί διανοούμενος και 4) να απαντήσετε τεκμηριωμένα αν είχε η στάση του Γ. Σεφέρη στοιχεία που μια κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία.

ΥΛΙΚΟ:

1. το άρθρο του Μπακουνάκη <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>
2. το ρεπορτάζ για την υπόθεση Ντρέυφους και το Κατηγορώ του Εμίλ Ζολά <http://historyreport.gr/index.php/%CE...> μέχρι «Εμεινε στην ιστορία ως ο άνθρωπος που πρώτος κινητοποίησε τους διανοούμενους στην υπεράσπιση μιας δίκαιης υπόθεσης».
3. Η [δήλωση του Σεφέρη, 1969](#)
4. Το τελευταίο ποίημα του Σεφέρη «επί ασπαλάθων»,([εδώ](#))

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Χαρακτηριστικά που προσδίδει η βιβλιογραφία στον διανοούμενο.

.....
.....
.....

2. Στοιχεία λαϊκισμού:

Στοιχεία Μεσσιανισμού

3. Ο Γ. Σεφέρης χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:
.....
.....
.....
.....

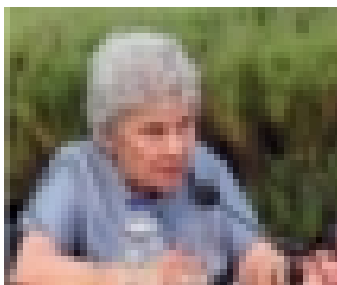
4. Λειτούργησε / δεν λειτούργησε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν

Επειδή

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2^η ομάδα
Η περίπτωση της
Κικής Δημουλά

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) να αποφανθείτε τεκμηριωμένα αν η Κική Δημουλά πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε. 4) Ποια θέση διατυπώνει η ποιήτρια για τον πνευματικό άνθρωπο και τι ύφος χρησιμοποιεί;

ΥΛΙΚΟ:

τα [βιογραφικά στοιχεία της ποιήτριας](#),

τα τελευταία δημοσιεύματα γι αυτήν με αφορμή την αποστροφή της για τους μετανάστες στην Κυψέλη <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5016105/ti-akribws-eipe-h-kikh-dhmoyla-gia-thn-kypselh-kai-toys-metanastes/>

η μεταφορά των λόγων της στην Εφημερίδα των συντακτών, (όπως το αναδημοσιεύει η lifo: <http://www.lifo.gr/now/culture/26729>)

Η απάντηση της ποιήτριας καθώς και την άποψη που διατυπώνει για τους πνευματικούς ανθρώπους: <http://maga.gr/2013/05/07/i-kiki-dimoula-apanta-apoklistika-sto-maga-gr/> .

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Η Κική Δημουλά χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενη επειδή:

.....
.....

2. Λειτουργήσε / δεν λειτουργήσε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν

.....

Επειδή

.....

3. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού

.....

4. Για τους πνευματικούς ανθρώπους διατυπώνει την άποψη ότι

.....

Ο τόνος/ύφος που χρησιμοποιεί στη συνέντευξή της είναι

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

3^η ομάδα

Η περίπτωση του
Μίκη Θεοδωράκη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Μίκης Θεοδωράκης πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε. 4) να εξετάσετε το ζήτημα της διάρκειας στο φαινόμενο της πνευματικής ηγεσίας.

ΥΛΙΚΟ:

Η ιστοσελίδα του συνθέτη <http://www.mikis-theodorakis.net/index.php/en> (στα Αγγλικά),

Ο δεκάλογος της διακήρυξης του Σπίθα (ιδεολογία), την ανάρτηση και τα σχόλια στο <http://www.enkripto.com/2011/06/h.html>

Το άρθρο του Π Μπουκάλα «Γιατί σιωπούν οι διανοούμενοι»

<http://www.24grammata.com/?p=12885>

[77 καλλιτέχνες τραγουδούν τον Ερωτόκριτο](#)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Μίκης Θεοδωράκης χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....

Λειτουργεί / δεν λειτουργεί με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία επειδή

.....

.....

.....

2. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού

.....

.....

3. η διάρκεια (δεν) αποτελεί χαρακτηριστικό του πνευματικού ηγέτη επειδή.....

.....

.....

.....

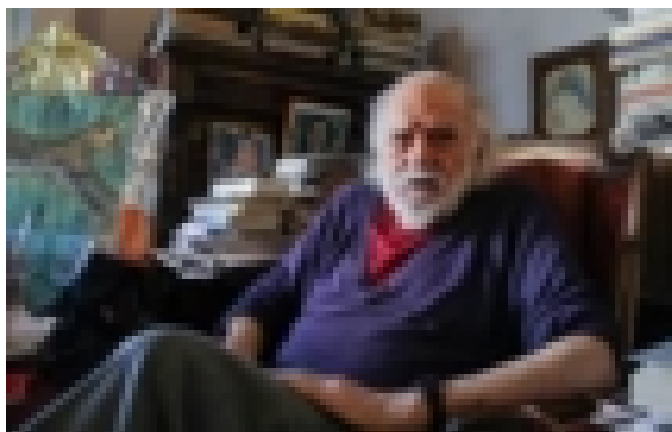
4. Η κίνηση των 77 καλλιτεχνών (δεν) μπορεί να χαρακτηριστεί ως παρέμβαση την οποία η κοινωνία περιμένει από την πνευματική ηγεσία επειδή

.....

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

4^η ομάδα

Η περίπτωση
του Νάνου
Βαλαωρίτη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Νάνος Βαλαωρίτης πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε ιδίως στα σχόλια που ακολουθούν τη δημοσίευση της επιστολής. 4) Αν το κείμενο των 32 διανοουμένων αποτελεί πράξη που περιμένει η κοινωνία από την πνευματική ηγεσία.

ΥΛΙΚΟ:

Η επιστολή του Νάνου Βαλαωρίτη στον πρωθυπουργό Α. Σαμαρά για την άνοδο της Χρυσής Αυγής <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=515206>

Το πλήθος σχολίων που ακολουθούν (19-5-13).

Η βιογραφία του ποιητή

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AC%CE%BD%CE%BF%CF%82_%CE%92%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CF%89%CF%81%CE%AF%CF%84%CE%B7%CF%82

Το κείμενο με τον τίτλο: τολμήστε που υπογράφουν οι 32 διανοούμενοι (1/6/11)

<http://www.tovima.gr/files/1/2011/06/01/TOLMISTE%21%20Ekklisi%20se%20Politikous.pdf>

Το άρθρο του Παντελή Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων

<http://www.24grammata.com/?p=12885>

Και του Μπακουνάκη για τους οργανικούς διανοούμενους

<http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Νάνος Βαλαωρίτης χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Λειτουργήσε / δεν λειτουργήσε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν

.....

Επειδή

.....
.....

3. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....
.....
.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού

.....
.....

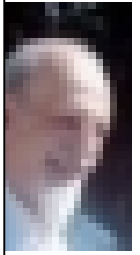
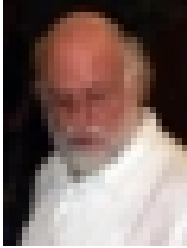
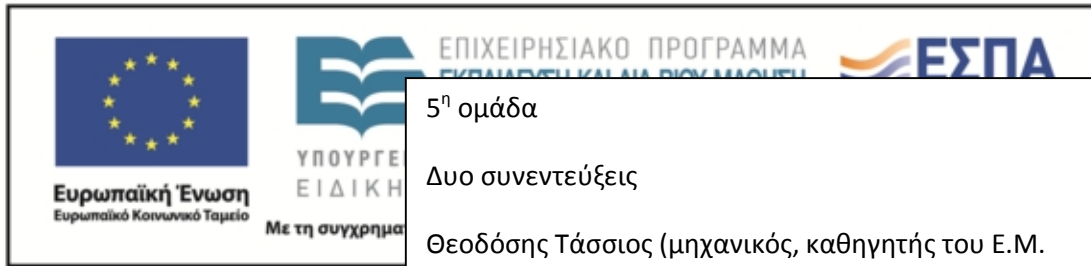
4. Η παρέμβαση των 32 διανοουμένων (δεν) αποτελεί πράξη που περιμένει η κοινωνία από την πνευματική ηγεσία επειδή

.....

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

5^η ομάδα
Διο συνεντεύξεις
Θεοδόσης Τάσσιος (μηχανικός, καθηγητής του Ε.Μ. Πολυτεχνείου)
Δ. Σαββόπουλος (τραγουδοποιός)

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε να απαντήσετε στην ερώτηση αν οι δυο συνεντευξιζόμενοι Θ Τάσσιος και Δ. Σαββόπουλος πληρούν τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) αν κρατούν τη στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) να καταγράψετε τις απόψεις που διατυπώνει ο Σαββόπουλος για τον λαϊκισμό 4) Να σχολιάσετε τα μέσα στα οποία δίνουν συνέντευξη οι δυο άντρες.

ΥΛΙΚΟ:

το βίντεο όπου ο καθηγητής Τάσσιος μιλάει στον Άρη Πορτοσάλτε

<https://www.youtube.com/watch?v=iN-xQRwilg8>

απόσπασμα από τη συνέντευξη του Σαββόπουλου (1.21 - 1. 27) όπου κάνει λόγο για τον λαϊκισμό. <https://www.youtube.com/watch?v=do7wfp74sNU>

το άρθρο του Π. Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων

<http://www.24grammata.com/?p=12885>

το άρθρο του Ν. Μπακουνάκη για τα είδη των διανοουμένων

<http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>

βιογραφικά στοιχεία των δυο προσωπικοτήτων στη βικιπέδια (αν χρειαστεί)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Θ. Τάσσιος χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....Ο

Ο Δ. Σαββόπουλος χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή

.....

2. Οι δυο προσωπικότητες λειτουργούν / δεν λειτουργούν με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία

Επειδή

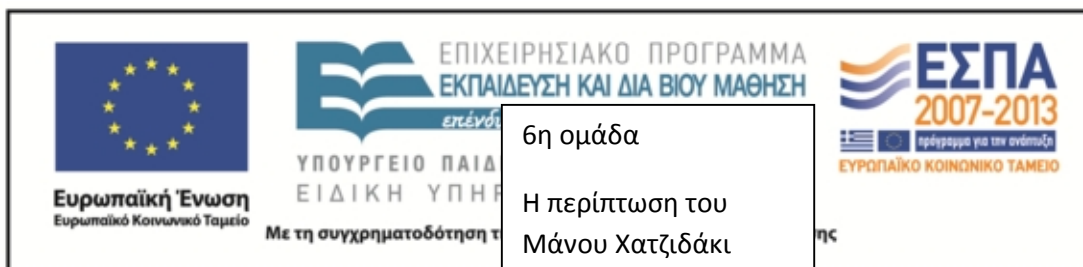
3. Ο δ. Σαββόπουλος αναφέρει για τον λαϊκισμό:

.....

4. Το μέσον (τηλεοπτικό κανάλι, δημοσιογράφος) όπου δίνουν συνέντευξη οι δυο άντρες έχει σημασία για τη στάση τους επειδή

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: α) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε, να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Μάνος Χατζιδάκις πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) αν κρατά τη στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) αν η συγκεκριμένη στάση οδηγεί σε κάποιες συνέπειες και ποιες είναι αυτές 4) αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε

ΥΛΙΚΟ:

Βιογραφία σε α' πρόσωπο <https://www.facebook.com/notes/m%C3%A...>

Το βιβλίο του Χατζιδάκι, τα σχόλια του τρίτου 1980 <http://www.biblionet.gr/book/14989/>

Τα σχόλια του Τρίτου (για τους καλλιτέχνες)
<http://www.youtube.com/watch?v=JnGeGll8ws4>

Τα σχόλια του Τρίτου (Το πρόσωπο του τέρατος)
<http://www.youtube.com/watch?v=n7jFqtRrx2A>

Τα σχόλια του τρίτου (Η δημογεροντία του μέλλοντος)
<http://www.youtube.com/watch?v=5gWasuUnwn0>

Το άρθρο του Παντελή Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων
<http://www.24grammata.com/?p=12885>

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Μάνος Χατζιδάκις χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία.

.....

Επειδή

.....

.....

.....

3. Η στάση του Χατζιδάκι είχε συνέπειες αφού

.....

.....

Επειδή.....

.....

.....

4. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^η φάση: **ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Όνοματεπώνυμο

<i>Προσωπικότητα που παρουσιάστηκε</i>	<i>Αποτελεί διανοούμενο /η</i>	<i>Συμφωνώ/Διαφωνώ</i>	<i>Στάση αναμενόμενη</i>	<i>Συμφωνώ/Διαφωνώ</i>	<i>Στοιχεία λαϊκισμού</i>	<i>Στοιχεία μεσσιανισμού</i>
1 ^η ομάδα: Γ. Σεφέρης						
2 ^η ομάδα: Κική Δημουλά						
3 ^η ομάδα: Μ. Θεοδωράκης						
4 ^η ομάδα: Νάνος Βαλαωρίτης						
5 ^η ομάδα: Συνεντεύξεις Τάσσιος, Σαββόπουλος						
6 ^η ομάδα: Μ. Χατζιδάκις						

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: Με αφορμή τα όσα διαβάσατε, ακούσατε και συζητήσατε για την πνευματική ηγεσία και τον ρόλο της γράψτε μια παράγραφο με μορφή επιστολής απευθυνόμενοι σε κάποιον πνευματικό άνθρωπο από αυτούς που αναφέρθηκαν ή σε κάποιον που εσείς προτιμάτε ζητώντας του να λάβει ενεργό ρόλο στα προβλήματα της εποχής και της χώρας μας. Μπορείτε αν θέλετε επίσης να εκφράσετε τον προβληματισμό σας για την δυνατότητα μιας τέτοιας παρέμβασης.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο περιορισμός που αναφέρεται στη σύνταξη του σεναρίου «περιορισμό αποτελεί νομίζω σε ορισμένες ομάδες η επικαιρότητα των κειμένων. Η απομάκρυνση από τα γεγονότα π.χ. που θίγονται στο άρθρο του Αλκίνοου ίσως μειώσει την αξία του», παρατηρήθηκε όχι τόσο στην αναζήτηση των συγκεκριμένων διανοούμενων, οι μαθητές φάνηκαν να ενδιαφέρονται για τα Σχόλια του Τρίτου, για την υπόθεση Ντρέυφους κλπ., αλλά στο κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη. Αυτό, παρόλο που άρεσε στους μαθητές και μάλλον συγκίνησε, όμως τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται, θεωρήθηκαν αδιάφορα και χωρίς επικαιρότητα πια.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα, πρακτικά της 32^{ης} συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας*, Α. Π. Θ. : Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.

Χατζησαββίδης, Σ. χ.χ. «Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς» [στη βιβλιοθήκη του διαλόγου: <http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=15>]

Παυλίδου, Μ. 2013α. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Μια προσέγγιση με άξονα τον γραμματισμό και τον σχολικό λόγο*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη [στη βιβλιοθήκη του διαλόγου: <http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=15>]

Παυλίδου, Μ. 2013β. *Γλωσσοδιδακτικά ρεύματα και αξιοποίηση των ΤΠΕ*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Θεσσαλονίκη [στη βιβλιοθήκη του διαλόγου: <http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=15>]

http://diki.org/Portals/0/Sinedria_seminaria/Kritikos%20Grammatismos/Yliko/1.%20Hadjisavvides_kritikos_grammatismos.pdf (4/9/13) [Γραμματισμοί]

http://users.sch.gr/tsakarak/Yliko_Bl... (4/9/13) [Τεχνικές διδασκαλίας]